

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Deres ref

Vår ref

Dato

14/624-2

31.01.14

Forslag til tiltaksplan for Løkken gruveområde

1. OVERSENDELSE AV FORSLAG TIL TILTAKSPLAN

Vi viser til pålegg fra Miljødirektoratet (tidligere Klima- og forurensningsdirektoratet) 23. juli 2008 om å utrede mulige forurensningsbegrensende tiltak ved Løkken gruver, samt til senere kontakt og korrespondanse om saken.

For å imøtekomme pålegget fra Miljødirektoratet ba vi 27. august 2012 Direktoratet for mineralforvaltning å vurdere mulige forurensningsreduserende tiltak ved Løkken gruver. Deres rapport "Løkken Gruveområde – Tiltaksplan" ble oversendt til Nærings- og handelsdepartementet 1. mai 2013. Direktoratet har også innhentet en vurdering av COWI AS datert 30. april 2013 om renseteknologiske løsninger ved Løkken gruveområde. Vi sendte rapporten fra direktoratet på høring til berørte aktører 29. mai 2013. Vi har mottatt høringsuttalelser fra Meldal kommune og Norsk institutt for vannforskning. Rapporten fra Direktoratet for mineralforvaltning, rapporten fra COWI AS og de to høringsuttalelsene er vedlagt.

Nærings- og fiskeridepartementet vil gjennomføre tiltakene som Direktoratet for mineralforvaltning redegjør for i rapporten av 1. mai 2013 og vi ber om eventuelle merknader fra Miljødirektoratet til dette. Vi legger til grunn at gjennomføring av tiltakene i rapporten fra Direktoratet for mineralforvaltning vil imøtekomme pålegget fra Miljødirektoratet til Nærings- og handelsdepartementet av 23. juli 2008. Formålet med tiltakene er å avhjelpe forurensningssituasjonen på Løkken på en varig, miljøvennlig og kostnadseffektiv måte.

2. BAKGRUNN FOR OG INNHOLD I FORSLAGET TIL TILTAKSPLAN

Miljødirektoratet ga i 2008 Nærings- og handelsdepartementet pålegg om å utrede mulige forurensningsbegrensende tiltak ved Løkken gruver. Nærings- og handelsdepartementet leverte et forslag til tiltaksplan for Løkken gruver til Miljødirektoratet i mai 2010. Forslaget innebar flytting og tildekking av forurensede masser. Miljødirektoratet sendte forslaget på høring. Flere høringsinstanser var skeptiske til forslaget om å flytte og tildekke forurensede masser. Disse ba om at en renseteknisk løsning må vurderes nærmere, som et alternativ til flytting av forurensede masser.

Nærings- og handelsdepartementet ga 27. august 2012 Direktoratet for mineralforvaltning i oppdrag å utarbeide en rapport hvor det skal gjøres en vurdering av alternative løsningsforslag, herunder en sammenligning av alternativenes miljømessige effekter, kostnader og konsekvenser for andre interesser. Direktoratet for mineralforvaltning leverte sin rapport til Nærings- og handelsdepartementet 1. mai 2013. Vedlagt rapporten var en utredning fra konsultentselskapet COWI av 30. april 2013 om renseteknologiske løsninger for Løkken gruveområde.

For å tilfredsstille miljøkravene i pålegget fra Miljødirektoratet sier Direktoratet for mineralforvaltning at det er nødvendig å gjennomføre en kombinasjon av ulike tiltak for å begrense pågående avrenning samt utføre vannrensing. Ved valg av tiltaksløsninger har direktoratet lagt vekt på at tiltakene skal være permanente, spredningsreducerende, kostnadseffektive og driftssikre.

Direktoratet for mineralforvaltning anbefaler en trinnvis gjennomføring med tiltak for kildekontroll (begrensning av avrenning fra pågående kilder) i første fase. Rensetiltakene anbefales iverksatt i fase 2. I fase 1 anbefales også ytterligere kunnskapsinnhenting og detaljplanlegging av foreslåtte renseløsninger.

Foreslåtte tiltak omfatter:

1. Kildekontroll:

- Tildekking av bergvelter sentralt i Løkken
- Oppsamling av diffuse utslipp til Raubekken
- Sikring av avrenning fra deponerte masser ved og i Fagerlivatnet

2. Vannrensing

- Rensing av gruvevann
- Rensing av diffuse utslipp til Raubekken

Direktoratet for mineralforvaltning anbefaler at avrenning fra veltene på Løkken reduseres ved at veltene dekkes til med reaktive materialer og tetningssjikt (aktiv tildekking). Videre anbefaler direktoratet at det bygges to store damanlegg som skal rense utslippene fra gruvene. Metoden omtales som naturbaserte renseanlegg. Den innebærer at metallene utfelles i dammene. Direktoratet vurderer at forholdene ligger godt til rette for naturbaserte renseanlegg på Løkken Verk. Direktoratet for mineralforvaltning vurderer at naturbaserte renseløsninger har store fordeler fordi det genereres mindre slam, de er enklere i drift og behovet for vedlikehold er begrenset. Direktoratet har også vurdert kjemisk rensing, men vurderer at slike

anlegg er kompliserte i drift på lang sikt. I tillegg er driftskostnadene høye, og anleggene krever omfattende vedlikehold og oppfølging. Levetiden er også begrenset.

De foreslåtte tiltakene er av Direktoratet for mineralforvaltning kostnadsberegnet til ca. 42,5 mill. kroner inkl. mva. i investeringer, og 5,5 mill. kroner inkl. mva. per år i driftsutgifter. Direktoratet understreker at det er knyttet usikkerhet til kostnadsvurderingene, særlig på grunn av at det ikke er kjent hvor store vannmengder som må renses etter at tiltak for økt kildekontroll er utført. Den forurensede avrenningen på Løkken har et volum og en karakter som gjør at tiltakene vil ha varighet over lang tid. Det er i dag ikke mulig å anslå hvor lenge tiltakene vil være nødvendige, gitt at miljøkravene i Miljødirektoratets pålegg av 23. juli 2008 opprettholdes på samme nivå.

I rapporten angir Direktoratet for mineralforvaltning følgende estimater for kostnader og videre fremdrift:

Tiltak	Kostnadsestimat		Fremdriftsestimat	
	Investering (mill. NOK inkl. mva)	Drift (mill. NOK/år inkl. mva)	Prosjektering	Utførelse
Tildekking av velteområdet på Løkken	20,8		2013-2014	2014-2015
Oppsamling av diffus avrenning til Raubekken ved dobbel bekkebunn	1,3	0,1	2013-2014	2014-2015
Etablering av naturbasert renseanlegg ved Slamdammen	4,6	4,6	2013-2015	2014-2016
Etablering av naturbasert renseanlegg ved Fagerli-vatnet inkl. sikring av avrenning fra deponerte masser i området	15,8	0,8	2013-2015	2015-2016
Sum	42,5	5,5		

3. DEPARTEMENTETS VURDERING OG FORSLAG

Nærings- og fiskeridepartementet er opptatt av at tiltak for å begrense forurensningen fra Løkken gruveområde vurderes i lys av flere ulike hensyn. Avrenning fra Løkken gruver forurenser lokale vann i Meldal kommune og kan også få negative virkninger for Orkla som

lakseelv. Samtidig er det kulturminneinteresser knyttet til Løkken gruver, herunder de forurensede bergveltene og bygninger som står på dem.

Med bakgrunn i rapporten fra Direktoratet for mineralforvaltning av 1. mai 2013 mener Nærings- og fiskeridepartementet at det ikke vil være hensiktsmessig å opprettholde Nærings- og handelsdepartementets forslag fra 2010 om å fjerne de forurensede bergveltene, siden dette vil medføre store terrengmessige inngrep, fjerning av kulturminner, båndlegging av store arealer ved Fagerlivatnet. I tillegg mener vi at miljøeffekten ved dette tiltaket er usikker.

Etter vår vurdering fremstår tildekking av de forurensede bergveltene med reaktive materialer og tetningssjikt (aktiv tildekking) i kombinasjon med etablering av naturbaserte renseanlegg ved Slamdammen og ved Fagerlivatnet samlet sett som de mest effektive tiltakene for å redusere forurensningen ved Løkken. Vi legger vekt på at disse tiltakene vurderes å være robuste og kostnadseffektive løsninger. Nærings- og fiskeridepartementet foreslår derfor at tiltakene gjennomføres i tråd med anbefalingene fra Direktoratet for mineralforvaltning. Dette innebærer at Nærings- og fiskeridepartementet vil gjennomføre tiltak ved Løkken gruver i tråd med den redegjørelsen som er gitt i Direktoratet for mineralforvaltnings rapport av 1. mai 2013.

Vi legger også vekt på at de foreslåtte tiltakene i stor grad vil bevare de historiske signaturelementene fra gruveindustrien ved Løkken. Når det gjelder hvordan foreslåtte tiltak vil påvirke kulturlandskapet, mener vi at det først og fremst er kommunen og kulturminnemyndighetene som må ta stilling til dette. Vi gjør imidlertid oppmerksom på at Riksantikvaren har fått rapporten på høring, men at de ikke har avgitt uttalelse.

Meldal kommune ber i sin høringsuttalelse til Direktoratet for mineralforvaltnings rapport av 1. mai 2013 om at det nedsettes en referansegruppe i det videre arbeidet med å finne frem til løsninger på Løkken. Direktoratet for mineralforvaltning opplyser at de vil etablere en egen kompetansegruppe for arbeidet med miljøtiltak for Løkken gruver gjennom sin rammeavtale for miljøtekniske og geofaglige rådgivningstjenester.

Nærings- og handelsdepartementet har tidligere fått fullmakt fra Stortinget til å pådra staten forpliktelser for inntil 190 mill. kroner utover budsjettåret til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken. Fullmakten er videreført for Nærings- og fiskeridepartementet i Prop. 1 S (2013-2014). I samme budsjettproposisjon er det foreslått bevilget 35 mill. kroner til gjennomføring av miljøtiltak på Løkken. En bevilgning på 35 mill. kroner vil være tilstrekkelig til å dekke kostnader i 2014 i forbindelse med prosjekteringsarbeider, og gjennomføring av terrengmessige tiltak på Løkken i tillegg til pågående driftskostnader og utvidet overvåkning.

Dersom det skulle være spørsmål til redegjørelsen ovenfor, ber vi om å bli kontaktet.

Med hilsen

Wenche Stenberg (e.f.)
avdelingsdirektør

Hacer Aydar
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:

- Direktoratet for mineralforvaltnings rapport ”Løkken Gruveområde – Tiltaksplan” datert 1. mai 2013
- Utredning fra COWI om renseteknologiske løsninger for Løkken gruveområde, Meldal kommune datert 30. april 2013
- Brev fra Meldal kommune til Nærings- og fiskeridepartementet av 6. september 2013
- Brev fra Norsk institutt for vannforskning til Nærings- og fiskeridepartementet av 10. september 2013

Kopi:

- Direktoratet for mineralforvaltning
- Meldal kommune